

УДК 633.85:631.82

Коновалов В. О., аспірант,
ДП «ДГ «Асканійське» АДСДС ІЗЗ НААН»

Усик Л. О., кандидат с.-г. наук, с. н. с.
Інститут зрошувального землеробства НААН
e-mail: konovalov.9191@mail.ru

ВПЛИВ УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ ТА МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ САФЛОРУ КРАСИЛЬНОГО

Сафлор вирощують переважно як олійну культуру, в насінні сафлору міститься 32-37% (у ядрі 50-56%) напіввисихаючої олії (йодне число 115-155) і до 12% білка. Із квіток сафлору добувають жовтий барвник кармамін, який використовують у киличовому виробництві та для фарбування тканин, а також і в кулінарії як заміник шафрану.

Дослідження проводились у 2016 році на полях Асканійської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту зрошувального землеробства НААН, попередник озима пшениця. Повторність трьохкратна, розташування варіантів систематичне. Облікова площа ділянки 50 м². Агротехніка загальноприйнята, за винятком факторів, що вивчаються. Поливи здійснювалися дощувальним агрегатом «Зімаітк».

Метою досліджень було встановлення оптимальних умов зволоження та мінерального живлення, що дозволять збільшити врожайність сортів сафлору красильного.

Схемою дослідів було передбачено вивчення двох умов вологозабезпечення (фактор А) зрошення та без зрошення; трьох сортів сафлору красильного (фактор В) Сонячний, Лагідний та Живчик; чотирьох режимів мінерального живлення (фактор С) без добрив, $N_{45}P_{60}$, $N_{60}P_{60}$, $N_{90}P_{60}$.

Погодні умови 2016 року були сприятливими для отримання гарних сходів сафлору красиль-

ного, тому схожість та густина стояння як на зрошенні, так і на богарі, була майже однакова, різнилися тільки по сортах. Внесення мінеральних добрив та зрошення сприяли підвищенню висоти рослин сафлору на 11,8 та 6,6% відповідно. Найбільш високорослий сорт сафлору красильного Лагідний – до 1,52 м. Аналіз структури урожаю показав, що найбільшу кількість кошиків на одній рослині (28 шт.) та кількість насіння на одній рослині (301 шт.) сформував сорт сафлору красильного Живчик за умов зрошення та внесення $N_{90}P_{60}$. Урожайність сортів сафлору була самою низькою у варіантах досліду без внесення добрив – 1,25-1,31 т/га за умов вирощування без зрошення та 1,35-1,41 т/га при зрошенні. Найвищу урожайність забезпечило внесення $N_{90}P_{60}$ на богарі – 1,53 т/га без зрошення та 1,70 т/га при зрошенні.

Таким чином, в умовах природного зволоження південного Степу України вищу насінневу продуктивність забезпечило вирощування сорту сафлору красильного Сонячний при внесенні $N_{90}P_{60}$ – 1,53 т/га з отриманим прибутком 8437 грн./га. При зрошенні кращий за продуктивністю сорт сафлору Живчик, що за аналогічного фону живлення забезпечив отримання 1,70 т/га насіння з прибутком 8012 грн./га та рентабельністю 110%.

УДК 633.85.003.13(477.46)

Кононенко Л. М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва
Уманський національний університет садівництва
e-mail: crop.unuh@yandex.ua

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО В УМОВАХ ПІВДЕННОЇ ЧАСТИНИ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ

Насіння білково-олійних культур є важливою статтею зовнішньої торгівлі багатьох країн, воно постійно має попит на світовому і внутрішньому ринках. Щоб конкурувати на ринках ці культури повинні забезпечувати високу врожайність, їхнє насіння – мати високу якість, низьку собівартість і попит покупця. Перспективу розширення площ посіву у південній частині Правобережного Лісостепу має така культура як льон олійний. Льон олійний – це посухостійка, скоростигла рослина, здатна давати високі врожаї (14-30 ц/га) насіння високої якості, він є

добрим попередником для озимих культур з нескладною технологією вирощування і високою економічною ефективністю.

Аналіз даних економічної ефективності різних норм висіву показав, що при висіві 5,0 млн шт./га прибуток склав 3940 грн/га, при 6,0 млн шт./га – 5431 грн/га, при 7,0 млн шт./га – 5017 грн/га і при 8,0 млн шт./га – 4285 грн/га. Найменший прибуток з усіх норм висіву насіння отримали при сівбі 9 млн шт. насіння/га (3711 грн/га).

Порівняння варіантів з різними нормами висіву засвідчило, що найбільші затрати було одер-